

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

23 יולי 2019

תלה"מ 17-03-52770 נ.מ.מ. נ' ע.מ.מ.

1

בפני כב' השופט נמרוד פלקס, סגן הנשיא

התובעת

נ.מ.מ.

ע"י ב"כ עוה"ד הדס גרוסמן

נגד

הנתבע

ע.מ.מ.

ע"י ב"כ עוה"ד בלה יוספוב מנצור

2

פסק דין

1. תביעת אישה כנגד בעלה לשעבר למזונות ילדיהם המשותפים. הצדדים נישאו כדמו"י בשנת 1996, החלו בהליכים משפטיים בשנת 2017, האישה עזבה את בית המגורים המשותף ביום 10.12.17, ולימים אף נמכרה דירת המגורים המשותפת באמצעות כונס נכסים שמונה על ידי בית משפט זה. מנישואי הצדדים נולדו שבעה ילדים, הם: ש. ילידת 26.11.97, ע.ת. ילידת 15.1.99, א.נ. ילידת 1.6.00, א.צ. יליד 1.12.01, י.מ. יליד 15.4.04, ר.צ. ילידת 8.4.06 וד.מ. יליד 1.10.09.
2. עת הוגשה התביעה התגוררו הצדדים יחד עם כלל ילדיהם. שתי הבנות הגדולות היו בגירות, אך ש. עדיין התגוררה בבית הצדדים, ואילו ע.ת. טרם סיימה את לימודיה התיכוניים. בנסיבות אלו ביקשה האישה לחייב את האיש אף במזונות שתי הבנות הללו, בנוסף על חיובו במזונות הקטינים.
3. לימים השתנו הנסיבות באופן מהותי, וכיום הצדדים אינם מתגוררים עוד יחדיו, וביתם המשותף נמכר זה מכבר. הצדדים מקיימים משמורת משותפת על ילדיהם הקטינים, ולמעשה על השניים הקטנים שבהם, כאשר שלושת הבנות הגדולות לנות אך אצל האישה; **הבן א.צ. מחלק זמנו בין הצדדים על פי בחירתו; הבן י.מ. לומד בפנימייה ועת אינו שוהה שם מתגורר רק בבית האיש, וממעט בקשר עם האישה; הילדים ר.צ. וד.מ. חולקים זמנם בין הצדדים באופן בו הם שוהים בימים אי-ב' אצל האישה, בימים ג'-ד' אצל האישה, ובימים ה'-ש' שוהים לסירוגין אצל כל אחד מהצדדים. בחגים וחופשות שוהים שני ילדים אלו**

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

23 יולי 2019

תלה"מ 17-03-52770 נ.מ.מ. נ' ע.מ.מ.

- 1 במחיצת שני הצדדים, בחלוקה שווה בעיקרה. ראו: תסקירי עו"ס לסדרי דין מהימים
- 2 3.1.19, 7.3.18, 30.7.17; עמ' 2 לפרוטוקול הדיון מיום 26.6.19.
- 3
- 4 מאז הוגשה התביעה ניתנו שלוש החלטות בדבר מזונות זמניים, אשר נועדו להסדיר את
- 5 כלכלת הילדים אף נוכח השינויים שחלו מאז הוגשה התביעה (הפרדת מקום המגורים,
- 6 שינוי ביכולותיהם הכלכליות של הצדדים, בגירת מי מהילדים וכיוב'). מפאת שינויים אלו,
- 7 ואף בהתחשב בכלל שאין משיבים מזונות "שנאכלו" תחול פסיקתי זו מעתה ואילך, ואילו
- 8 לעבר יחולו חיובי המזונות הזמניים בהתאם להחלטות שניתנו מעת לעת כאמור. ראו: בע"מ
- 9 4589/05 פלוני נ' פלונית (2005).
- 10
- 11 5. בהתאם לדין האישי החל עליהם חבים הצדדים בכלל צרכי הילדים מדין צדקה. ראו: בע"מ
- 12 919/15 פלוני נ' פלוני (2017) (להלן - "עניין פלוני"). עסקינן למעשה בחיוב השוקל את
- 13 כלל הצרכים, הם צרכי הצדדים והילדים הסמוכים על שולחנם, אל מול כלל המקורות, הם
- 14 השתכרות הצדדים בפועל ובכוח ורכושם העשוי לשמש לשם מימון אותם הצרכים. ראו:
- 15 ע"א 4480/93 פלונית נ' פלונית, פ"ד מח(3) 461, 483 (1994); ע"א 591/81 פורטוגו נ'
- 16 פורטוגו, פ"ד לו(3) 449 (1982); ע"א 466/82 גרובשטיין נ' גרובשטיין, פ"ד לו(4) 157, 163
- 17 (1982). ודוק, חובת הצדקה היא כלפי נצרך, קרי - כלפי מי שאין בכוחו לדאוג לצרכיו. ראו:
- 18 ע"א 247/64 רושטש נ' רושטש, פ"ד יח(4) 264, 269 (1964); ע"א 210/82 גלבר נ' גלבר, פ"ד
- 19 לח(2) 14, 20 (1984).
- 20
- 21 6. משמעות הדברים היא, שיש לבחון את נשיאת הצדדים במזונות בדרך של שוויון מהותי,
- 22 תוך בחינת כלל הצרכים אל מול כלל היכולות, וממילא אף תוך התחשבות בנטל המוטל על
- 23 כל אחד מהצדדים. כך אף פסקו בתי המשפט המחוזיים, שפירשו את פסק הדין בעניין
- 24 פלוני. ראו: עמ"ש (ת"א) 14612-10-16 פ.ב. נ' א.ב. (2017) (להלן - "עניין פ.ב."); עמ"ש
- 25 (ת"א) 33549-04-16 פלונית נ' פלוני (2017); רמ"ש (מרכז) 14655-06-17 ר.ק. נ' ד.ק.
- 26 (2017).
- 27
- 28 7. לשם קביעת חיוב המזונות על בית המשפט לקבוע ממצאים בארבע שאלות עובדתיות
- 29 כדלקמן: צרכי הילד ועלותם; יכולתם הכלכלית של שני ההורים; יחסיות יכולתם
- 30 הכלכלית, האחד מול רעהו; חלוקת המשמורת ולמעשה הסדרי השהות. ראו: עניין פ.ב.
- 31 לעניין זה ניתן להסתייע בנוסחה שהוצעה בעמ"ש (חיפה) 42513-09-14 א.ש. נ' י.ש. (2015).
- 32 נוסחה, אשר אומצה בשורת פסקי דין שניתנו על ידי בתי המשפט לענייני משפחה ובתי
- 33 המשפט המחוזיים. ראו לדוגמא: עמ"ש (ת"א) 2649-01-16 פלונית נ' פלוני (2018). בספרות

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

23 יולי 2019

תלה"מ 17-03-52770 נ.מ.מ. נ' ע.מ.מ.

- 1 הובאה אף נוסחה נוספת מפורטת יותר, בה ניתן להסתייע, המביאה בחשבון אף את
2 האבחנה שבין ההוצאות תלויות השהות לבין אלו שאינן תלויות השהות ושיעור הכנסותיהם
3 הפנויות של ההורים. ראו: ש' ליפשיץ, ע' ליפשיץ "מזונות ילדים בגילים 6 עד 15 בעקבות
4 בע"מ 919/15", מחקרי משפט לב, התשע"ט - 2019. ודוק, בסופו של יום קביעת סכום
5 המזונות אינו פועל יוצא של חישוב מתמטי בהתאם לנוסחאות, ותכלית
6 הנוסחאות לשמש כלי עזר, אך אין הן בבחינת חזות פני הכל. בהחלט יש לבחון
7 "ממעוף הציפור", או על דרך האומדנא, האם פסיקת המזונות מאפשרת את קיום
8 שני התאים המשפחתיים של ההורים שנפרדו, ואין די אך בחישוב מתמטי, על פי
9 נוסחה שוויונית לכאורה, אשר לעיתים תוצאתו אינה מאפשרת את קיומם הכלכלי
10 של שני משקי הבית. ראו: עמ"ש (ת"א) 32172-11-17 ע.ש. נ' נ.ש. (2019); עמ"ש
11 (ב"ש) 30516-10-18 נ' ש.ר. (2019).
- 12
- 13 8. בפסיקת בתי המשפט נקבעו חזקות עובדתית, לפיהן עלות צרכי הבסיסיים של קטין
14 היא סך 1,400 ₪ - 1,300 ₪, לא כולל חינוך, מדור והוצאותיו (ראו: בר"ע (מחוזי ת"א)
15 1895/02 ב.י. נ' ב.נ. (2003); ע"מ 789/05 (מחוזי י-ם) ע.ד. נ' ע.י. (2006); בע"מ 8542/10
16 פלוני נ' פלונית (2010); עניין פלוני בפסקה 22 לחוות דעת השופט פוגלמן). ודוק, עסקינן
17 בסכומים המתייחסים לעלות צרכי ההכרחיים של ילד השוהה את עיקר העיקרים של זמנו
18 במחיצת אחד מהוריו בלבד. זאת להבדיל ממצב של משמורת משותפת, בה שוהה הילד
19 פרקי זמן משמעותיים אצל שני הוריו. במצב דברים זה נשמעו בפסיקת בתי המשפט דעות,
20 כי יש לקבוע חזקה עובדתית, לפיה עלות צרכי ההכרחיים, אצל שני הוריו, לא תפחת מסך
21 2,250 ₪ לחודש. ראו: רמ"ש (מרכז) 59188-10-18 י.נ. נ' א.נ. (2018); עמ"ש (חיפה) 56000-
22 10-18 פלוני נ' פלונית (2019); עמ"ש (חיפה) 20634-04-18 פלוני נ' פלונית (2019).
- 23
- 24 9. סכום החזקה האמורה מדורג, בהתאם לכלל ההוצאה השולית הפוחתת, כך
25 שחלקו של הילד הצעיר יהיה גדול יותר, שכן הוא האחרון הנותר במשק הבית
26 (ראו: ע"א 552/87 ורד נ' ורד, פ"ד מב(3) 599 (1988); בג"ץ 4407/12 פלוני נ' בית הדין
27 הרבני הגדול (2013) בפסקה 24 לפס"ד של השופט עמית). ברוח זו יש אף לאמוד את חלקם
28 של הילדים בעלות המדור, ולפיכך ההנחה היא, כי חלקו של ילד אחד בעלות המדור שלו ושל
29 ההורה המשמורן גם יחד, מגיעה לכדי 30% מעלות המדור בכללותו, עלות מדור שני ילדים
30 היא 40% ועלות מדורם של שלושה ילדים היא 50% (ראו: ע"א 52/87 הראל נ' הראל, פ"ד
31 מג(4) 201, 205 (1989); ע"א 764/87 אוהר נ' אוהר (1987); ע"א 3301/92 טלמור נ' טלמור
32 (1993).

33

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

23 יולי 2019

תלה"מ 52770-03-17 נ.מ.מ. נ' ע.מ.מ.

10. מקום בו בפנינו חזקה עובדתית, הנטל לסתרה מוטל על הטוען לכך. הצדדים לא ניסו כלל
2 לסתור את החזקה, אך **התמונה הנפרשת מהראיות היא, כי הצדדים אינם ומעולם לא היו**
3 **משופעי אמצעים, ובגדרי יכולתם זו כלכלו את ילדיהם. מאידך הצדדים אף אינם**
4 **אינם מזי רעב ומוכי כפן, ואין כל טעם מדוע זה לא יכלכלו את ילדיהם בעלות**
5 **המגיעה למצער לכדי סכומי החזקות האמורים. ראו: הסכמת הצדדים בעמ' 2**
6 לפרוטוקול הדיון מיום 26.6.19.
- 7
11. איני מוצא צורך לדון בצרכיהן של ש. וע.ת., שכן שתיהן בגירות ובידן לעבוד
9 לפרנסתן, וממילא לצדדים אין חובה לזון אותן. א.נ. משרתת בשירות לאומי,
10 והחזקה הנוהגת בנסיבות מעין אלו היא שיש לראות את צרכיה כשליש מעלות
11 הצרכים קודם לבגירתה.
12. היות ועלות מדור הילדים ואחזקת מדורם כרוכה בזו של ההורים, אפנה לסוגיה
14 זו בהמשך הדברים, במסגרת הדיון ביכולות הצדדים.
13. בבחינת יכולות הצדדים, יש לבחון את הכנסתם בפועל, את כושר השתכרותם ואת רכושם
17 העשוי להוות מקור לפירעון דמי המזונות (ראו: ע"א 239/85 עמיצור נ' עמיצור, פ"ד מ(1)
18 147 (1986); ע"א 378/80 יצהר נ' יצהר, פ"ד לה(1) 329, 333 (1980); ע"א 364/62 דגני נ'
19 דגני, פ"ד יז 1989 (1963); ע"א 130/83 פרייס נ' פרייס, פ"ד לח(1) 721 (1984); בע"מ
20 3432/09 פלוני נ' פלונית (2009); עניין פלוני בפסקה 28 לחו"ד השופט פוגלמן ובפסקה 40
21 לחו"ד השופטת ברק ארז).
14. בכל הנוגע לרכוש העשוי לשמש לשם מימון מזונות הצדדים וילדיהם הרי, שמצב הכלכלי
24 של הצדדים זהה. עיקר נכסיהם הוא תמורת מכר ביתם המשותף, בסך העולה על 500,000
25 ₪ לכל אחד מהם. באשר להכנסתם בכח ובפועל הרי, שהאיש בעל השכלה אקדמאית (תואר
26 ראשון בכלכלה ותואר שני במנהל עסקים), עובד כמרצה בשני מוסדות לימוד, ובחודשים
27 בהם עובד בשני מוסדות הלימוד גם יחד משתכר סך 7,000 ₪ נטו לחודש. ראו: עמ' 8 - 11
28 לפרוטוקול הדיון מיום 18.7.19. אמנם בחופשות סמסטר פוחתת הכנסת האיש, אך לא ניתן
29 כל טעם מדוע זה לא ימצא את כושר השתכרותו ויעבוד במקומות עבודה נוספים באותן
30 החופשות, כפי שעבד בעבר. ראו לדוגמא: סעיף 2 לתצהיר האיש מיום 11.7.19. לאמור יש
31 להוסיף את העובדה, כי בעבר הצליח האיש למצוא עבודה, לתקופה קצרה, כ XXX
32 והשתכר סך של כ - 9,000 ₪ נטו לחודש. ראו: הרצאת הפרטים שצורפה לכתב ההגנה.
33 בנסיבות אלו ואף בהתחשב בהכשרתו והשכלתו סבורני, כי יש לאמוד את כושר השתכרות

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

23 יולי 2019

תלה"מ 17-03-52770 נ.מ.מ. נ' ע.מ.מ.

- 1 האיש בסכום שאינו נופל מהשכר הממוצע במשק למשרת שכיר, קרי - 10,800 ₪ ברוטו (על
2 פרסומי המל"ל), הם כ - 9,000 ₪ נטו לחודש.
- 3
- 4 15. באשר להשתכרות וכושר השתכרות האישה יאמר, כי זו עוסקת בתחום הגרפיקה. בעבר
5 הפעילה עסק עצמאי והשתכרה סך העולה במעט על 5,000 ₪ נטו לחודש. ראו: סעיף 15
6 לתצהיר האישה מיום 12.9.17; עמ' 5 - 7 לפרוטוקול הדיון מיום 18.7.19. בשנה האחרונה
7 עבדה האישה במספר מקומות עבודה כשכירה בתחום הגרפיקה. שכרה נטו במקומות
8 עבודה אלו הגיע אף לכדי 7,000 ₪ לחודש, עת עבדה במשרה מלאה (יוער, כי לרוב לא עבדה
9 האישה במשרה מלאה, ולא נתנה טעם מדוע אין באפשרותה לעשות כן). בהתחשב
10 בהכשרתה וניסיונה המקצועי ונוכח ניסיון העבר הנני אומד את כושר השתכרות האישה
11 בסך המתקרב ל - 7,000 ₪ נטו לחודש. השוו: ש' 20 - 22 בעמ' 11 לפרוטוקול הדיון מיום
12 18.7.19.
- 13
- 14 16. משמעות הדברים היא איפוא, כי עת בוחנים את יכולות הצדדים והיחסיות שביניהם, אין
15 ליתן משקל לנכסיהם, ויש לבחון אך את מקורות הכנסתם השוטפת, ממשכורתם. שכן
16 כאמור, בכל הנוגע לנכסים יכולתם הכלכלית של הצדדים זהה לערך.
- 17
- 18 17. שני הצדדים נדרשים לשכור דירה למגוריהם, אשר יהיה בה כדי לשכנם ולשכן את ילדיהם
19 שהוהים עמם. שהות הילדים במחיצת ההורים זהה בעיקרה, ואת דבריי הנני מכוון
20 לשהותם של חמשת הילדים הקטנים, אשר יש לראותם כסמוכים על שולחן הצדדים.
21 בנסיבות אלו יש לראות בהוצאות המדור ואחזקת המדור של שני הצדדים - הן עבור עצמם
22 והן עבור הילדים הסמוכים על שולחנם - כזהות, כאשר כל צד נושא בעין בהוצאות אלו של
23 הילדים עת הם שוהים במחיצתו. כאמור שני הילדים הקטינים חולקים זמנם באופן שווה
24 בין הצדדים, וכך אף הבן א.צ. הבת א.ג., המשרתת בשירות לאומי, לנה אך אצל האישה
25 ואילו הבן י.מ., הלומד בפנימייה, שוהה בחופשותיו אך אצל האיש. מהאמור עולה, כי נטל
26 הנשיאה בצרכיהם תלויי השהות של הילדים מתחלק בין הצדדים בחלקים שווים. עלינו
27 לבחון איפוא את נשיאת הצדדים בצרכים קבועים שאינם תלויי שהות, ובפרט לבוש, נסיעות
28 ודמי כיס עבור הילדים, וכן את חלוקת הצדדים בהוצאות רפואה וחינוך המשולמות ישירות
29 לספקי שירותים אלה. בשולי הדברים יאמר, כי מטיעוני הצדדים והראיות לא עלה שנטל
30 סיפוק צרכי הילדים, אשר אינם תלויי שהות, מוטל בפועל באופן מוגבר על מי מהצדדים,
31 ולפיכך איני מוצא לנכון לראות במי מהם משום הורה המרכז הוצאות אלו.
- 32

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

23 יולי 2019

תלה"מ 17-03-52770 נ.מ.מ. נ' ע.מ.מ.

18. את האמור יש לסייג בכך שהדעת נותנת, כי בעת הקרובה עתידה הבת א.נ. לסיים את שירותה בשירות לאומי, ובכך יפחת הנטל המוטל על האישה, הנושאת כאמור בנטל כלכלתה. יחד עם זאת, האיש כאמור הוא המטפל העיקרי בבן י.מ., ומשכך הוא נושא בעיקר נטל כלכלתו. סבורני איפוא, כי איזון נכון בין הצדדים באשר לנטל כלכלת שני ילדים אלו, אף בהתחשב ביכולותיו הכלכליות העדיפות במעט של האיש, אך יחד עם זאת הנטל הכלכלי המוגבר המוטל עליו במימון צרכיו של הבן י.מ. (שליש עלות הצרכים כאשר עסקינן בילד המשרת בשירות לאומי, אך מול מחצית עלות הצרכים כאשר עסקינן בילד השוהה בפנימייה ומגיע לבית הורוהו מעת לעת), אין לחייב את האיש לשלם דבר לאישה בגין מזונות הבת א.נ.

19. באשר ליתר הילדים סבורני, על רקע הנסיבות והשיקולים האמורים, כי יש לחייב את האיש לשלם לאישה, עבור מזונותיהם את הסכומים כדלקמן: סך 600 ₪ לחודש עבור הבן ד.מ., סך 500 ₪ לחודש עבור הבת ר.צ., וסך 400 ₪ לחודש עבור הבן א.צ. תום החיוב עבור הילדים הקטנים יהיה כמקובל (סיום תיכון או גיל שמונה עשרה לפי המאוחר ולאחר מכן שליש עד סיום שירות צבאי או שירות לאומי). את החיוב עבור הבן א.צ. יש לסיים עם הגיעו לגיל שמונה עשרה או סיום לימודיו התיכוניים, לפי המאוחר, וזאת בהתחשב בכך שבסמוך לאותה העת עתידה הבת א.נ. לסיים את שירותה בשירות לאומי, ואזי לא תהא עוד סמוכה על שולחנה של האישה, אך מאידך הבן י.מ. יוותר באותה העת סמוך על שולחנו של האיש. מצב דברים זה יקטין את הכנסתו הפנויה של האיש ביחס להכנסתה הפנויה של האישה, ולפיכך איזון ראוי הוא לפטור את האיש מתשלום כלשהו לאישה עבור הבן א.צ., לאחר בגירתו או סיום לימודיו התיכוניים.

20. אשר על כן הנני מורה כדלקמן:

א. החל מיום 1.8.19 ובכל יום ראשון לחודש שלאחר מכן, האיש ישלם לאישה בגין מזונות הילדים, לרבות מדורם ואחזקת המדור, סך 600 ₪ עבור הבן ד.מ., סך 500 ₪ עבור הבת ר.צ., וסך 400 ₪ עבור הבן א.צ.

ב. סכום המזונות האמור יישא הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן, על בסיס המדד הידוע היום, ויתעדכן מידי שלושה חודשים, ללא עדכון בדיעבד.

ג. כן יישאו הצדדים בחלקים שווים בכלל תשלומי החינוך והרפואה עבור הילדים לרבות עבור מוסדות החינוך, בית ספר, מעון, צהרון, הסעות למוסדות החינוך, חוגים, ציוד הנדרש לחוג (בגדים מתאימים, ספרים וכיוב'), שעורי עזר, אבחונים, טיפולים פסיכולוגיים, משקפיים,

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

23 יולי 2019

תלה"מ 17-03-52770 נ.מ.מ. נ' ע.מ.מ.

- 1 עדשות מגע וטיפול שיניים, רכישת ספרי לימוד לצרכי בית הספר וטיולים, המתקיימים
2 במסגרת החינוכית.
3
- 4 ד. על הצדדים לתאם ביניהם כל הוצאה חינוכית ורפואית ולפעול לשם מיצוי ההנחות
5 והזכאויות העומדות להם, ועלות הנשיאה בהוצאה חינוכית או רפואית תחושב לאחר
6 הפחתת שווי הזכאות או ההנחה.
7
- 8 ה. החיוב בדמי המזונות יחול עד הגיע הילדים לגיל 18 שנה, או סיום לימודיהם התיכוניים,
9 לפי המאוחר. ככל שישרתו ד.מ. ור.צ. בשירות צבאי חובה, או בשירות לאומי, אזי לאחר
10 בגירתם או סיום לימודיהם התיכוניים, לפי המאוחר, ועד לסיום שירותם כאמור, יעמוד
11 החיוב בגינם על שליש משיעורו קודם לכן.
12
- 13 ו. קצבת הילדים מאת המלי"ל תשולם לאישה בנוסף לדמי המזונות דלעיל. זאת למעט קצבת
14 הילדים בגין הבן א.צ., אשר תשולם לאיש.
15
- 16 ז. אין צו להוצאות.
17
- 18 ה. פסק הדין מותר לפרסום ללא פרטים מזהים.
19
- 20 ניתן היום, כ' תמוז תשע"ט, 23 יולי 2019, בהעדר הצדדים.
21
22
23
24
25

נמרוד פלקס, שופט, סגן נשיא